

PISMO 12

ANTONIJU, MENIHU V EMONI

Prevedel Franc Ksaver Lukman

Pismo je naslovljeno na meniha Antonija, ki ga Hieronim predstavi kot lenega, saj se mu ni zdelo vredno odgovoriti na njegova vljudna in proseča pisma. V osrednjem delu pisma Hieronim razlaga vprašanje glede napuha in ponižnosti. Ovrednoti in utemelji ponižnost, katere zgled je bil Kristus, kar utemelji s citati iz Svetega pisma; predvsem pa opozori na nevarnost napuha, zaradi katerega je Satan izgubil svoje mesto pri Bogu, pa ne le on, tudi judovsko ljudstvo je podleglo napuhu, zato ga je nadomestilo pogansko; pa tudi prevzetni farizej, ki ga je Bog zavrnil, ponižnega cestnarja pa uslišal. Hieronim to razlago aplicira nase in na Antonija. Njega ima za napuhnjenega, sebe pa predstavi kot ponižnega, saj se ne bo jezil na sogovornika zaradi neodgovorjenih pisem, ampak ga bo celo prosil za nadaljnjo ohranitev pisnih stikov.

Dominus noster humilitatis magister

Ko so se učenci prepirali, kdo je večji, je naš Gospod, učitelj ponižnosti, poklical enega izmed otrok in rekel: *Kdor izmed vas se ne spreobrne kakor otrok, ne more iti v nebeško kraljestvo.*¹ Da se ne bi zdelo, da je tako samo učil, ne pa tudi delal, je

¹ Mt 18,3.

postavil zgled, ko je učencem umil noge,² ko je izdajalca sprejel s poljubom,³ ko se je pogovarjal s Samarijanko,⁴ ko je vpričo Marije, ki mu je sedela pri nogah, govoril o nebeškem kraljestvu,⁵ ko se je po vstajenju od mrtvih najprej prikazal ženam.⁶

Satan pa ni z vrha nadangelske časti omahnil zaradi ničesar drugega kot zaradi napuha,⁷ ki je ponižnosti nasproten. In judovsko ljudstvo, ki je terjalo zase prve sedeže in na trgih lovilo pozdrave,⁸ je izginilo in na njegovo mesto je prišlo pogansko ljudstvo, ki so ga prej imeli za kapljico na vedru.⁹ Tudi proti modrijanom tega časa in modrecem tega sveta sta bila poslana ribiča Peter in Jakob. Zaradi tega pravi Pismo: *Bog se prevzetnim ustavlja, ponižnim pa daje milost.*¹⁰

Poglej, brat, kakšno zlo je, čemur je Bog nasproten! Zaradi tega je v evangeliju bahaški farizej ponižan, ponižni cestinar pa je uslišan.¹¹ Že deset pisem, če se ne motim, polnih vljudnosti in prošenj, sem ti poslal, ko se tebi niti zganiti ne ljubi. Gospod se pogovarja s svojimi hlapci, ti, brat, pa ne daš bratu besede. »Preveč zmerjaš,« mi porečeš.

Veruj mi, če bi mi čut za dostojno pisanje ne branil, bi ti v svoji nejevolji takih napisal, da bi mi začel odgovarjati – vsaj iz jeze. Ker pa je jeziti se človeška slabost in ne delati krivice krščanska krepost, se vračam k prejšnji navadi in te spet prosim: bodi prijatelju prijatelj in služabnik privošči sosluzabniku besedo.

² Prim. Jn 13,5. Pri zadnji večerji.

³ Prim. Mt 26,48-50; Lk 22,48. Juda Iškarijota v Getsemaniju.

⁴ Prim. Jn 4,8-26. Znameniti pogovor ob Jakobovem vodnjaku.

⁵ Prim. Lk 10,39.

⁶ Prim. Mt 28,9-10.

⁷ Prim. Iz 14,12-15.

⁸ Prim. Mt 23,6-7.

⁹ Prim. Iz 40,15. Simbol nepomembnosti.

¹⁰ Jak 4,6; 1 Pt 5,5; prim. Prg 3,34.

¹¹ Lk 18,14. Pri molitvi v templju.